

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan po pooldne, izvzemski modelje in prazalke. — Inserati: do 30 petit à 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravnštvo: Knalleva ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.

Uredništvo: Knalleva ulica štev. 5, 1. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Pogoji za trajen mir

O Chamberlainu je znano, da ne spada med optimiste. V Locarnu pa je govoril z največjim zaupanjem o božočnosti tako, da so bili vsi, ki so ga poslušali, prijetno presenečeni. On pravi, da sporazum ni dosezen s triumfom ene teze nad drugo in ne s podleženjem ene delegacije pred drugo, marveč je naravnih rezultat vzajemnih interesov in vzajemne dobre volje. Upati se sme, da se ne bo nobena država vedla kot zmagovalka. Značaj konverzacji v Locarnu upravičuje nadto, da to delo prinese Evropi v resnici mir.

Z zapada bi se imelo razsiriti mirovno utrijevanje po ostalem delu Evrope, pri čemer se kažejo posebne težkoče na vzhodu. V «Neue Zürcher Zeitung» smo čitali te dni članek, ki izvaja, da bo Evropa mirna, kadar bo Balkan miren. V Zenevi so se sesli balkanski ministri večkrat na razgovore, katerih posledice se že kažejo, tako pred vsem v zbljanju med Grčijo in Jugoslavijo. Svicarski člankar vidi dobro znamenje za pot k mirnemu stanju na Balkanu in tem, da je stopila na celo gibanja Jugoslavija, ko se je v svoji notranjosti konsolidirala. Misli, da se je mirovno delo na Balkanu prizelo ugodno in se tudi dovrši uspešno, posebno ker je pričakovati z zapada v to svrhu potrebne podpore. Šele potem, kadar bo pomirjen Balkan, upa člankar na dobro ureditev razmer v Poljski in okoli nje.

S poljsko državo se bavi ugledni italijanski državnik Sforza v svojem najnovijem političnem članku v milanskem «Corriere della Sera», kjer pravi, da bo zman doseči renski pakt, skoš se hkrat ne izločijo ob Visli kali nemirov. Ustajanje Poljske tvori eno najsvetlejših strani v versailski pogodbi. Ai Poljska trpi sedaj na tem, da je prehitro postala velika država. V zadnjem svetu Društva narodov je bilo okoli 30 pritožbi, ki so se tikale Poljske. Tudi ako je imela v 20 slučajih prav, ji to ni uspelo na prepirljiv način. Mnogo se doseže za konsolidacijo Poljske, ki je Evropi potrebnata, kadar bo v Parizu splošno mnenje, da se ta plemenita dežela ojači toliko bolj in da bo tudi Francija bolj varna, kolikor hitreje se izločijo po dejanskih iškrenih dogovorih, brez potrebe formalnih teritorialnih odstopitev, vzroki za spopad in prelom z Nemčijo. Z vstopom Nemčije v Društvo narodov prične doba manj rezkih in zavidnih vprašanj, toda morda toliko bolj težkih. Ako pa pokaže Nemčija, kadar se utrdi v Zenevi, da ni več Nemčija iz leta 1914, ni dvoma, da dobi Francija kljub bolečinam v svojih nezacinjenih ranah, politično moč in moralno višino za sodelovanje pri pravem miru, ki edini more biti jamstvo in posvetitev zmage.

Clemenceau je v svojem zadnjem govoru v francoski zbornici proslavljal zmago, toda njegov govor je bil vzpodbudo k razmišljanju, da bo zmaga le začasna, ako ne nastopi pravi mir, ako se ne pride do zdravega in lojalnega sporazuma z Nemčijo. Sforza zaključuje tako: «Evropi, ki drvi v nevarnost, ni več časa za »svete egoizme«, marveč za en sam zdrav egoizem: pripoznati, da veliki narodi, ki resno župajo sami v se in v svojo bodočnost, ne morejo prospektati drugače, nego z mirom, da so razdeljevanja končana in da škoda sosedov postane takoj lastna škoda...»

Nahajamo se v trenotkih, ko se zoperi govorovi z resnim obrazom povsodi o potrebi, da se vstvarijo trdni pogoji za trajen mir. Politiki in državniški iščejo v to svrhu opor, ki bi držale, toda povsodi je bilo do Locarno se polno ovir in največ se jih je pletlo okoli Nemčije. Iz Locarna prihaja svit nade, da kreće Evropa končno na ono pot, ki vodi v vzdružnemu stanju med državami, ali najbrže se ne motimo, če recemo, da je še dolga ta pot, predno bo Evropa urejena tako, da bo mogla pričeti zadovoljno življenje. Kar se tiče Jugoslavije, je gotovo to, da je dočela iskreno miroljubna in redno pravljena, sodelovati kjer koli v svrhe miru in blagostanja med narodi. Poljsko pa čakajo še težki časi. Ona je navezana na razmere velikega svojega ruskega soseda. Pri tem je sedaj še glavna zabreka za mirni razvoj na vzhodu. Toda z brezobirnostjo in omaloževanjem se pri Rusiji ne opravi nič. To že vemo, zajedno pa vemo, da jo potrebujemo in tu stopa v ospredje slovansko vprašanje. Slovanska bodočnost na vzhodu pa mora biti res slovanska, neodvisna, drijatelska

Obnovitev Narodnega bloka

Senzacijonalen članek «Vremena» o obnovitvi Narodnega bloka. — Dvajset Davidovičevcev prestopi k Svet. Pribičeviću?

— Beograd, 19. oktobra. (Izv.) V parlamentu je danes dopoldne izredno živahnio, ker so zbrani po včini vsi narodni poslanci. Za izredno zasedanje skupščine ne vlada posebno zanimanje, ker je zgolj formalnega značaja. Parlamentarni krog danes premotivajo in komentirajo včerajšnji govor ministarskega predsednika g. Nikole Pašića o sporazumu. Umetevanje pravega položaja sta značilna komentacija, ki ju pričata radikalno «Vreme», in demokratska «Pravda» o Pašićevi izjavi.

«Vreme» skuša ugotoviti, da se je ministrski predsednik g. Nikola Pašić končno odkrito in javno izrekel za sporazum, odnosno je povedal svoje mnenje o njem. To izjavo sprejemajo politični krogci kot dobro znamenje. «Pravda» nasproti veli, da g. Pašić ni posebno izcrpno govoril o sedanji situaciji, ni baš nazlašal najznačilnejših momentov, marveč se je zelo razpredel glede

Nikola Pašić o sporazumu

Casopisni komentarji o Pašićevi izjavi glede sporazuma. — Važna seja radikalnega coslanskega kluba. — Pašić o kapitulaciji HSS in o razmerju do SDS.

— Beograd, 19. oktobra. (Izv.) Kakor je bilo napovedano si je vrsila včera v nedeljo ob 10. dopoldne po opoldne seja poslaniškega radikalnega kluba pod predsedstvom predsednika Ljube Živkovića.

Obisk seje je bil mnogošteviljen. Predsednik Ljuba Živković je v svojem otvorenem govoru poudarjal, da čakajo danes radikalno stranko v koaliciji s HSS važni zakonodajni posli, radikalni poslanci si morajo biti dobro svestri svojih funkcij, ker nosijo polno odgovornost za ves nadaljnji razvoj političnih prilik. Izdelan je delovni program, ki ga ima uredniti koalicija RR. Po predsednikovem govoru je povzel takoj besedo ministrski predsednik g. Nikola Pašić, viharno in burno pozdravljen od načelnikov polsancev, ki so mu vsklikali: »Zvez vel Nikolja Pašića!«

Ministrski predsednik je v svojem skoraj eno uro trajajočem govoru v glavnih in bistvenih potezah očrtal razvoj dogodkov, ki so vplivali na sklenitev sporazuma z Radičem. Med drugim je Pašić s posebnim podarkom omenjal, da je sporazum dovršen in podpisani. Ker je bil bolan, mu ni bilo mogoče, da pride v klub in poda sam izlom radikalnega kluba pojasnila o postanku in vsebinski sporazuma. Radikalna stranka je od dneva našega državnega in narodnega ujedinjenja želela, da za svoje stališče o državnem edinstvu, o potrebi enega edinega zakonodajnega zastopstva, o monarhiji, dinastijski in samoupravi pridobi tako Hrvate, kakor tudi Slovence.

Ministrski predsednik Pašić je nato podal kratko združljivo o poteku pogajanj, ki so jih vodili pooblaščenci radikalne stranke z vodstvom HSS. Ugotovil je, da je bil sklenjen sporazum v okviru onih načel, ki tvorijo podlagu naše državne ustave. Nekdanja hrvaška republikanska seljaška stranka je sprejela državno edinstvo, monarhijo in dinastijsko, svlovene, kar se je narodnoredikalna strana borila od začetka našega ujedinjenja do danes.

Po končani konferenci v Locarni

Cestitke dr. Beneša Masaryku. — Splošen vtis v Moskvi.

— Praga, 18. oktobra. (C) Zunanji minister dr. Beneš je poslal po končani varnostni konferenci v Locarnu kratko obvestilo, v katerem omenja, da so z arbitražno pogodbo zagotovljani interesi Českoslovaške republike. Po dr. Beneševem mnenju je bila v Locarnu podpisana prava mirovna pogodba med Nemčijo in Francijo. Dosezen je cilj, ki si ga je stavil tudi predsednik republike dr. Masaryk. Dr. Beneš se toplo zahvaljuje predsedniku za njegovo moralno podporo. Predsednik republike dr. Masaryk je med drugimi glede konference

seveda in mirovorna. V tem pogledu čaka velika naloga Českoslovaško, Poljsko in Jugoslavijo. Rusije si ne smemo odstupljati v svojo škodo in v korist drugih narodnosti. Na severu je močna Nemčija, proti kateri mora stati močno Slovanstvo...

Vse to tiče v bodočnost, sedanjost nam veleva preudarno delo v korist miru, da se dvigne gospodarstvo v Evropi, na kar sledi lahko zažljene zvezze s postavljivijo močnega Slovanstva na evropsko politično torišče.

nil se le sporazuma, sklenjenega med Francijo in Nemčijo in Locarnu ter podprtja, da je sedaj mir v Srednji Evropi zagotovan. — Kongres je sprejel končno resolucijo, ki hvalevredno omenja varnostno konferenco kot glavni mejnik gibanja za splošen mir v Evropi.

Po razpustu čehoslovaškega parlamenta

Priprave političnih strank za volilno borbo. — Čehoslovaška republika konsolidirana in stabilizirana. — Volitve v skupščino in senat 15. novembra t. l.

— Praga, 18. oktobra. (C) V Čehoslovaški so danes volitve v narodno skupščino in senat načela aktualnost. Volitve v skupščino in v senat se vrše isti dan dne 15. novembra na nedeljo. Za narodno skupščino se voli 300 poslancev in za senat 150. V petek 16. t. m. ste obe zakonodajni korporaciji imeli zadnjo sejo. Dopoldne je bila najprej seja senata, ki je trajala do opoldne ob celokupni udeležbi senatorjev, občinstva in diplomatičnega zborja. Seji sejata so prisostvovali vsi ministri razen odsotnega dr. Beneša.

Med splošno pozornostjo je predsednik senata Donat prečkal zakonodajno delovanje senata ter povdral, da je zaključena združljivost važna doba, ki se ne povrne in se nikdar več ne obnovi. Čehoslovaške stranke so se zadržale, da volitve pravilno in dosledno državno politiko v korist naroda in republike, čeprav so imeli razne strankarske programe in celo različne svetovne nazivane, kljub temu jih je družila skupna ljubezen in zvestoba do države ter so zato prispevale k ohranitvi zgraditve mlade republike. Ni bilo ni enega parlamenta, ni bilo ni ene generacije, ki bi bila postavljena pred tako težko vprašanje in še težjo odgovornost. Zato je tem značilnejše dejstvo, da je parlament premagal vse ovire in prestal težke izkušnje. Želite moramo, da prinesejmo nove volitve nov napredek in boljše življenje celokupnega našega naroda.

Predsednik govor je senat poslušal pazljivo in na največji svečani tiski.

Pol ure po končani sejni sejata je bila seja narodne skupščine. V kularjih je bilo zelo živahnio, ker je bilo znano, da se prečita dekret o razpustu skupščine.

Predsednik skupščine František Tomášek, ki je vedno znal voditi z avtomoto in s taktom seje narodne skupščine, je objavil ukaz predsednika republike ter nato v svojem zaključnem govoru kratko omenjal veliko delo, ki ga je izvršila skupščina. Prvi izvoljeni narodni skupščini je pripadal velika naloga notranje izgraditve, konsolidacije, stabilizacije in okrepitev mlade Čehoslovaške države. Čehoslovaška republika je prebrodila vse krize in ovire, sedaj napreduje korak za korakom in končni konsolidaciji. Slišajen dokaz tega so državne finance, ki so najboljše merilo za gospodarske sposobnosti naroda.

Predsednik je na to našteval razne od skupščine sprejete zakone. Med njimi je najvažnejši zakon o socijalnem zavarovanju.

Z notranjo politiko je bila v temi zvezli zunanja, ki se naslanja na soglasnost narodne skupščine in ki je rešila brez večjih konfliktov v celoti mnoga mednarodna vprašanja. Čehoslovaška zunanja politika je sklenila obrambno konvencijo z Jugoslavijo in Romunijo. V družbi s tem dverma

Veličasten shod SDS v Daruvarju

— Zagreb, 19. oktobra. (Izv.) Iz Daruvarja javljajo: Včeraj v nedeljo 18. t. m. dopoldne je bil tu velik shod SDS. Shoda se je udeležilo prebivalstvo iz vse bližnje okolice. Na shodu je govoril vodja samostojnih demokratov Svet. Pribičević. Na kolodvoru so Pribičević pozdravili seljaki z godbo in zastavami. Radičevci in nekateri radikalni so skupšči shod razbiti, ali vsaj motiti potek zborovanja. Zborovanje je najprej pozdravil predsednik sreske organizacije Milan Dubrovčić, nakar je bil izvoljen za predsednika shodu državljanci sejšak Milos Tučan. Svetozar Pribičević je v svojem poldržavnem govoru nojasnejšev značilce samostojnih demokratov do vlad RR. Njegova izjava je so navzoč sprejeli mestoma z viharnim odobravanjem. Govorila sta še dalej narodni poslanec Juraj Demetrović in Ante Jermeković. Po končanem zborovanju je bil banket, na katerem so se vrstile razne napitnice. Med drugim je govoril tudi katoliški župnik Petreljović. Nekateri računajo, da se je shoda udeležilo 6000 do 7000 ljudi. Shod je končal brez incidenta.

Borzna poročila

Ljubljanska borza.

LESNI TRG.

Bukova drva suha 1 m d. fco. meja, 22.50; vagonov, denar 22.50, blago 22.50, zaključek 22.50; bukvi plahi 25—100 mm neobrobjeni suhi monte ob 2 m naprej, fco. naki. postaja blago 460; javorjevi plahi 50—100 mm neobrobjeni suhi monte ico. naknadna postaja blago 650; borovi remeljeni 7/7, 8/8, 10/10, 4 m, II., III. fco. meja blago 550; hrastovi frizi 4—8 cm, 30—50 cm fco. meja blago 1300; hrastovi frizi 5—10 cm, 25—50 cm fco. meja blago 1300; hrastovi plahi 50 mm, 2.60 mm, neobrobjeni fco. meja blago 1150; hrastovi plahi 50 mm, 2.60 mm obrobjeni fco. meja blago 1400; jelovi remeljeni 29/58, 34/68, 68/68, 58/58, 48/48, 88/88, 98/98 mm, 4 m, vsake mere, po en vagon fco. meja denar 530; borovi plahi 50 mm, 3, 4, 4.50 mm, neobrobjeni suhi fco. naknadna postaja blago 450; čenšča, oreh, jesen, javor 30, 50, 100 mm, fco. naknadna postaja blago 725.

Zitni trg.

Pšenica domaća fco. Lj. denar 260, Koruza stara fco. slav. post., blago 185, koruza nova promt. fco. slav. post., količina 1 kg, denar 122.50, blago 122.50, zaključek 122.50, koruza v storžih fco. slav. post., blago 75, oves sremski fco. naki. post., blago 102, fizični rujavi sremski fco. n. p., blago 170, fizični mešani sremski fco. n. p., blago 170, fizični ribnican fco. Lj., denar 300, mandalini fco. Lj., denar 250, fizični prepelčar denar 310, krompir beli gladki fco. Štaj post., blago 75, pravo medijumsko par. Lj. blago 275.

7% invest. posojilo iz leta 1921 denar 80, 2½% drž. renta za vojno skodo denar 345, Celjska posojilnica denar 201, blago 202, zaključek 201; Ljubljanska kreditna banka denar 230, Merkantilna banka denar 101, blago 102, zakl. 101; Kreditni zavod denar 175, blago 185; Strojne tovarne denar 120, blago 125; Trboveljska denar 338, blago 348; Združene papirnice denar 120; Nihag dd blago 40; Stavbena dd. denar 130, blago 140; Šeš

LEONHARDI-JEVA CRNILA
TUB LEPILA BARVE ZA ŽIGE I TO PROIZVJA PO STARINI
PREISKUŠENIM IZVIRNIM RECEPTI
TOVARNA „PENKALA“
EDMUND MOSTER I DRUGO D O ZAGREB

Direktor Fran Voglar

V soboto opoldne je v mariborski bolnični umrl, zader od kapi, direktor mariborskega ženskega učiteljicu g. Fran Voglar. Dasi je že dle časa bolehal, vendar še došla vest o njezini smrti vsem docela nepričakovano, zlasti ker je še takoreč do zadnjega svojega trenotku opravljala svoje posle. Pokojnik, sin knetskij roditeljev, je bil rojen leta 1877, v Nadbišču pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah, Gimnazijo z maturo je končal v Mariboru in nato odšel na Dunaj študirat modroslavje. Tu je okupil vse grenkove življenja siromašnega slovenskega dijaka. Preživljati se je moral z instrukcijami. V težki borbi za skorjico kruha je bila beda njeve najvestejši tovarniški. V teh težkih časih je dobil tudi kali bolezni, ki ga je v najlepši moški dobi spravila v prečni grob. Po končanih filozofskih študijah je prišel za suplenta na gimnazijo v Celje, kjer se je takoj cel udejstvovati na prosvetnem polju. Bil je dolga tudi tajnik »Dramatičnega društva«. Iz Celja je odšel na Koroško, pred vojno pa je dobil profesorsko mesto na gimnaziji v Mariboru. Tu se je z vso vmeno in navdušenjem posvetil narodnemu in kulturnemu delu. Udejstvoval se je v raznih narodnih društvenih. Marljiv in inicijativni, kakor je bil, si je povsod prizoril ugled in uvaževanje. Bil je skalamo trdnega naprednega preprinčja, ki ga je kazal brez strahu v najtežji časih. Med vojno je bilo Voglar duša narodnega pokreta v Mariboru. Kot tajnik »Dramatičnega društva« je osnoval pevski zbor, ki je v dneh, ko so bile vse druge narodne organizacije v Mariboru nemogoče, zbiral okrog sebe vse, kar je mislio in čutilo slovensko. S tem je ustvaril v Mariboru krepko narodno organizacijo, ki je prišla zlasti do veljave ob prevratu. Ob prevratu je bil Voglar eden najagilnejših naših narodnih delavcev. Kot takemu so poverili velevažno in odgovorno mesto tajnika mariborskoga Narodnega sveta. Neprecenljive so njegove zasluge, ki si jih je pridobil na tem svojem mestu. Ko se je organizirala demokratska stranka v Mariboru, je stopil na čelo njenih mariborskih organizacij. Tkatrat je bil tudi izvoljen za predsednika »Dramatičnega društva«. Kot šolnik je bil poklican tudi v takratni višji šolski svet. Zaupanje njegove stranke, kateri je ostal neomahljivo zvest, ga je pozvalo v začasno Narodno predstavništvo. Tudi tu se je s svojim požrtvovanjem delom takoj uveljavil ter postal tajnik demokratskega parlamentarnega kluba. Leta 1921. je bil imenovan za direktorja mariborskega ženskega učiteljicu. Temu zavodu je odšel posvečal vse svoje delo, kar ga ni zaviral, da bi se ne udejstvoval tudi v javnem političnem življenu, povsod kot neomahljiv pristaš demokratske stranke. Bil je dle časa občinski odbornik in nekaj časa tudi predsednik »Mestne hramilnice«. S posebno ljubeznjo je deloval za »Družbo sv. Cirila in Metoda«. Mariborski njeni podružnici je bil dolga leta predsednik, njen duša. Bil je tudi v upravnem svetu »Mariborske tiskarne« in vneto sodeloval pri delu za razvoj in napredek tega zavoda. Z njegovo smršjo je zadeba Maribor, zlasti pa mariborske demokrate težka, skoraj nenadomestljiva izguba. Izgubili so enega svojih najboljših delavcev, najvestejših pristašev, moža-značaja, kakršni so med nami vedno bolj redki. Pogreb je danes pošljene. Ni dvoma, da pokaže Maribor pri njegovem pogrebu, da zna centi delo in zasluge svojega someščana, ki je bil med devlavnimi najdelavnješi. Ravnatelu Voglarju bodo ohranjen časten spomin!

V. pokrajski zbor Jugoslovenske Matice v Ptuju

Prav posrečena je bila misel odbora J. M., da je sklical letoski pokrajski zbor za pretečeno nedeljo v Ptuj. Pred leti je imela v tem nekdaj posili ponemčenem našem mestu naša šolska Družba sv. Cirila in Metoda svojo glavno skupščino kot zadodženje za nezaslužana nemčurska nasilja v letu 1908.

Zadnja nedelja je pokazala, da se je od takrat narodna in državna zavest v Ptuju še bolj pospolila v poglobila. Sprejem delegatov naše vrhovne obrambne organizacije J. M. je bil v nedeljo v Ptuju zelo svedčan, istočasno pa tudi bratsko prisrčen. Moška mladina gimnazije in meščanske šole je tvorila vzdolž vse železniške proge častni špalj; navzoči so bili načelniki vseh državnih in civilnih uradov s srezkim poslavljarem dr. Vončino, istotako scve skoraj polnočitveno učiteljstvo vseh ptujskih šol. V imenu ptujske podružnice J. M. je pozdravljeni delegate g. dr. Bratina, v imenu mesta in njegovega jugoslovenskega prebivalstva pa župan g. dr. Senčar. Obesma se je zahvalil predsednik J. M. g. dr. Pretnar, nakar je godba intonirala »Lese po našo domovino«. Šrčana malo Danica, hčerka g. dr. Fermevca je nagovorila predsednike v verzih ter mu poklonila krasen šopek.

Zborovanje.

V družbenem domu, nekdaj Ornigova trgovina »Deutsches Haus«, je predsednik J. M. g. dr. Pretnar otvoril točno ob določeni uri V. pokrajski zbor z iskrenim naševorom na deležate iz vse Slovenije, predstavnike oblasti in zastopnike raznih narodnih in kulturnih organizacij. Posebno pohvalno je omenjal vneto sodelovanje našega učiteljstva ter naglašal, da je J. M. potrebnata istotako pomoči naše duhovštine, da se zanesi smisel za našo važno organizacijo med ljudstvo. Saj je J. M. popoloma nepristranska in nepolitična organizacija. Z obžalovanjem je govornik konstatiral, da je naša akademika omladina, ki je nekoč nosila prapor pri vsem prosvetnem in nacionalnem delu, danes skoraj popoloma odrekla, dasi bi bila baš J. M. zelo potrebna. — Drugi važni faktor, ki se tudi premašo brija za delo naše J. M., pa je država. Bodeti odbor bo skušal v tem pogledu zamujeno popraviti. Govornik je razvil v glavnih potezah delovni načrt za prihodnje leto. Profesorju g. dr. Ribariču v Mariboru, ustanovitelju in dosedanjemu predsedniku ondotne podružnice, se je izrekla ob prostovoljnem odstopu iskrena zahvala. Z velikim navdušenjem je zbor sprejet sklep, da se odpošije.

Udanostna brzovljaka Nj. Vel. kralju,

ministru zunanjih poslov dr. Ninčiću pa posebna resolucija, ki ga opozarja na veliko važnost dela J. M.

Tajnikovo poročilo.

Največje zanimanje na vsakokratnem zboru se osredotočuje na poročilo glavnega tajnika gosp. Mahkote, saj pa so ga tajnika poročila jasno ogledalo o našem kulturnem in političnem stanju.

Vse točke obširnega poročila seve niso za širšo javnost, zato navajamo le nekatere postavke.

Koroški dan.

Zvon Gospe Svetne ni še nikdar tako mogočno in učinkovito zapel v našem javnem življenu, kakor minilo soboto in nedeljo. Še danes stoji vsa naša javnost in z nami naši bratje onstran Karavank pod mogočnim vtiškom manifestacij za Koroško Slovenijo. Manifestacije za Koroško so se vrstile ob Štupo de Maribora. Časopisi iz cele kraljevine so se pečali z našim Kosovim poljem. Mnogočtevile občine cele krajevine so poslate rezolucije zunanjemu ministru. Manifestacije za Koroško so bile enako prisrčne v Sloveniji kakor v Makedoniji in Dalmaciji. Izkazalo se je, da Jugoslovenstvo ni prazna fraza, temveč živ pojem, ki vedno bolj jasno in odločno stopa na dan v boju za našo narodnost in državo. Posebno razveseljivo pri tem pa je dejstvo, da so pri manifestacijah za Koroško nastopal brez razlike vse politične stranke enotno in složno. To je brezdvomno največji uspeh, kar jih je do sedaj dosegla naša Matica. Jugoslovenska Matica bodi naša najširša narodnoobrambna organizacija, lastnina celokupnega našega naroda.

Boj za naš narodni obstoj.

Jugoslovensko Matico vodijo pri vsem njenem delu besede pesnika: »Brat, ki k bratom v robstu molči, vreden ni, da živi.« Teža zgodovinskih dogodkov, ki se se vršili na naših tleh, in stalno, večstoletno raznoredovanje nam je silno skrilo našo posest in naš pritisnilo na poldrgomilionski narod. Končana svetovna vojna pa je izvršila na našem narodnem telesu najhujšo operacijo s tem, da nam je izrezala pljuč in srce. Pljuča, ko smo izgubili izhod na more, naše Primorje, srce pa, ko nam je bila ugrabljena dežela jezer in plemi, dežela, kjer je tekla zibelka našega rodu in jezik.

To dvoje je tudi vzrok, da se moramo pravzaprav še danes boriti za svoj narodni obstanek, boriti pa se moramo tudi za našo državo, katere najbolj izpostavljena straža smo in to na najsevernejših in najnevarnejših mestih. Ako smo mi tu straža, so naši ljudje na Koroškem in Primorskem naša nacionalna in državna predstava. Ti ljudje tvorijo takoreč skrajne žive našega narodnega organizma in če kateri teh živcev umrije, cutimo, cutimo po vsem ustroju, cutiti pa mora tudi naša država.

Vsled tega je naša dvojna v tembolj važna dolžnost, da skrbimo v najizdatnejši meri za ta naše predstave in to v prvi vrsti s tem, da smo v stalnem stiku z njimi in da tvorimo z njimi skupno kulturno in tudi gospodarsko življenje.

Kako je na Koroškem?

Koroški Slovenec so v mirovih pogodbah zajamčene vse pravice narodnih manjšin. Toda v resnicu jim teh nikdo ne prizna, najmanj pa deželna vlada v Celovcu. Koroški »Heimatdienst« kot koroška deželna vlada vihtita nad avtohtonim slovenskim prebivalstvom neusmiljeno svoj germanški bič. Ovirata ga v izvrševanju skoraj vseh, tudi najprimitivnejših državljanskih pravic. Občevalni jezik v uradih je izključno le nemščina, a vloga v jeziku, ki ga brez droma govori več kot ena trečina kompaktno naseljenega prebivalstva, so popolnoma izključene. Koroški državni in deželni uradi priznavajo našega človeka

le takrat, kadar plačuje s težko prisluženimi novci davek.

Največja krivica pa se godi koroškim Slovencem na šolskem polju. V celi deželi nimajo niti ene slovenske šole, nastavljajo niti enega slovenskega učitelja. Slovenci so v zvo vemo bojevali bo za slovenske šole. Slovensko šolsko društvo v Celovcu je odpisalo na merodajna mesta več peticij in spomenic, med temi tudi na Zvezzo narodov, a brez vsakega pozitivnega uspeha. Učitelji, ki so sami narodni izdajalci in najzadostnejši nemščtarji, slovenske otrocke v Šolah zanjučijo v zapovljajo. Lahko si predstavljamo, s kako ljubcnijo in občutki obiskujejo naši malčki te.

Malo ugodnejši je naš položaj v cerkv. Po plebiscitu je začela Koroška deželna vlada v prvi vrsti preganjati slovensko duhovščino. Posluževala se je pri tem pač reka: »Udaril bom pastirja in razkropile se bodo njegove ovce.« Del slovenskih duhovnikov, kakih 30 %, ki je bil prava opora našemu ljudstvu, je moral vsled šikanu pustiti svojo rodno zemljo ter oditi v Jugoslavijo. Preostale duhovnike — danes je že 70 slovenskih duhovnikov na Koroškem — so prestavljali iz kraja v kraj in na prisiski vlade v nemški kraje. V nekaterih slovenskih župnjah so prišli duhovniki, ki niti za silo niso znali slovenskega. V teh župnjah je začela izginjanja iz cerkve naša gorovica, slovenske pridige so postale redkeje, v ostalih slovenskih župnjah pa so poskušali nemščtarji zahtevati nemške pridige, ki so se morale vpeljati na zahtevo par, četudi brezverski nemščtarjev.

Nazivlje tem neprlikam pa je ostal na živelji na Koroškem izredno trden in narodno zaveden. To dokazuje v prvi vrsti naša občinska poseta, saj smo imeli letos še enkrat toliko občin v slovenskih rokah, kakor pa l. 1914. S čečim očesom spremljajo naše življenu tu v Jugoslaviji in vsak najmanjši razveseljiv dogodek jih potrijev v njihovi nezmagljivi volji, da bodo čimprej zdrženi z nami v svobodni kraljevinji. O tem so tako prepirčani, da smatrajo vsakogar za svojega najhujšega sovražnika, ki bi le količaj dvomil o tem.

Najbolj priporočljive suknie

Raglano in površnike, ker so nedosežno elegantna in modernega dunajskega kraja, iz res lepega in trpežnega blaga, je dobiti pri

F. Lukic, Pred škofijo 19

Kako pa je v deželi fašizma?

Odkar se je fašizem s svojo nepopustljivostjo očajil po vsej državi, je tudi naše Primorje zajel takozvani tretji val fašizma z vso svojo močjo. To naši ljudje silno težko občutijo. Stalni sistem raznoredovanja in asimilacije se nadaljuje, sicer ne več s tako brutalnimi sredstvi, kakor prva leta, pač pa z znano latinsko zahrabtnostjo na lep, premeten, a tembolj strupen način. To se kaže v vseh delih našega Primorja, v prvi vrsti pa v Istri in tržaški okolici. Italijanska oblasta so izdala na vse podrejene urade tozadznačevna obvezna navodila, in sicer velja glavno načelo: »popolnoma odtujiti ljudstvo svojim voditeljem.« To so hoteli dosegci z najrazličnejšimi sredstvi, v prvi vrsti pa z slovenski fašizmom. Res se jim je v prvem hipu pridružilo precej prodanih duš, a posebenča števila niso mogli dosegci in pametni politiki fašistovske stranke so sami obojsali slovenski fašizem. Bistva in mase slovenskega ljudstva pa niso mogli odviti svojim voditeljem, in to je prvi v poglavljaju naših uspehov.

Slovenčina izgineva tudi z sol. Že v drugem razredu je italijansčina izključno učeni jezik. Slovenske učitelje so, kolikor so pač mogli, poslali čez mejo, tam pa, kjer še služujejo, so jim dali nadzornika ali policijske v obliku italijanskega tovariša. Slovenska šolska mladina mora defilirati vskrat pred italijansko zastavo ter preprečiti razne italijanske popevke. Srednji šole nimajo nobene, učiteljske v Tolminu pa je pravi nestvor pedagoške institucije. Razdi vedenih škil in neznenodobnega nadzorstva je postal del slovenskega učiteljicu nekako apatičen.

Italijanstvo pa sega s svojo razdiralno roko tudi že v cerkev. Duhovniki, ki so bili vedno na razpolago našemu ljudstvu, so izpostavljeni preganjanju, preiskavanju, odgovarjanju drž. prispevkov itd. Italijanski orozniki imajo nalog, da kontrolirajo prisidite in nevarno je že, če kdaj pridiga proti prisidite, da oni o zoznamu na svoje posebne razmere revidirajo svoje politično stališče. Zahtevali so od klubov, da jim da svobodne roke v vsem političnem delovanju in gibanju. Po daljši razpravi ni mogel klub drugega, kakor da uvažuje zahteve, ki so jih postavili samostojni demokrati iz Slovenije so povdarijali potrebo, da oni z ozivom na svoje posebne razmere izkoristijo svoje politično stališče. Zahtevali so od klubov, da jim da svobodne roke v vsem političnem delovanju in gibanju. Od daljši razpravi ni mogel klub drugega, kakor da uvažuje zahteve, ki so jih postavili samostojni demokrati iz Slovenije, katerim stoji na čelu dr. Žerjav. Na ta način je slovenski samostojni demokrati dana možnost, da opredelite svoje stališče napravim drugim strankam neodvisno od svojih tovarišev.

= Izredna seja narodne skupščine se je vršila v soboto 17. t. m. Bila je zgolj formalnega značaja. Predsedoval je bil ukaz oimenovanju državnih podčlanjkov. — Dr. Kežman (radičevec) je predložil svojo poslanisko poverilnicu. Predloženo je bilo poročilo imunitetnega odbora, kakor tudi sporocilo, da bo odgovoril na razne interpelacije, čim pride to na dnevni red. Prečitane so bile nato razne prošnje, na kar se je določil dnevni red prihodnje seje dne 19. t. m. z e'no točko: Pretres poročila preiskovalnega odbora o aferi bivšega ministra dr. Lukiniča. Seja je v celem trajala 20 minut.

= Srbski listi o škofovem pismu. O pismu škoфа dr. Jegliča, ki ga je nedavno objavilo »Jutro«, obširno razpravljajo srbski in hrvaški listi. Beogradsko radikalno »Vreme« je temu pismu posvetilo uvodnik z značilnim naslovom »Ali je mogoče?«.

= Srbski listi o škofovem pismu. O pismu škoфа dr. Jegliča, ki ga je nedavno objavilo »Jutro«, obširno razpravljajo srbski in hrvaški listi. Beogradsko radikalno »Vreme« je temu pismu posvetilo uvodnik z značilnim naslovom »Ali je mogoče?«.

Razne zbirke in prireditve.

Druga književna tombola, ki je razširila med ljudstvom okrog 8000 knjig, je prinesla okrog 60.000 Din čistega prebitka. Pirki naših malčkov so donesli letos nad 50.000 Din.

Priznanje učiteljstvu.

Pri obeh prireditvah pa gre glavna zasluga našemu idealnemu in požrtv

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 19. oktobra 1925.

Kraljeva vila v Spilju. Splitska mestna občina namerava podariti kralju v spomin na njegov nedavni poset Splita zemljišče ob vnožju Marjana. Na tem zemljišču bi se zgradila za kralja letna vila.

Osebne vesti s pošte. Premeščeni so: Ivan Novak iz Kranjske gore v Radovljico, Drago Miložič - Lindžiš iz Ptuja v Sv. Lovrenc pri Mariboru, Ana Zorec iz Ribnice na Pohorju v Mežico in Franciška Kastelic iz Medvod v Št. Vid nad Lubljano.

Iz državne službe. Imenovana sta: v oblastnem inspektoratu finančne kontrole v Ljubljani za podinspektorata vpokonjeni podinspektor Lovro Kalašič, za profesorja in namestnika ravnatelja nižje poljedelske šole v St. Juriju Valentin Petkovšek, dosedani profesor nižje poljedelske šole v Mariboru.

Iz carinske službe. Premeščena sta k carinarnici na Raketu carinik Pavle Slović in Mirko Šiščić s Sušaka.

Iz sodne službe. Pravosodno ministrstvo je imenovalo za sodnike v področju višjega deželnega sodišča ljubljanskega gg. avukantite: dr. Jakoba Šveta, Miša Lečnik, Zvonka Doklerja, Miša Šenica, dr. Vlado Rupnika, dr. Stanislav Štrukelj in Franceta Zavašnik.

Novi pokrajski odbor Jugoslovenske Matice. Na pokrajinskem zboru Jugoslovenske Matice, ki se je vršil dne 18. t. m. v Ptaju, je bil soglasno izvoljen sledenje pokrajski odbor: predsednik dr. Janko Pretnar, profesor; prvi podpredsednik Fran Finžgar, župnik; drugi podpredsednik Josip Mohorko, inšpektor državnih železnic v Mariboru; tajnik Karol Mahtota, administrator »Narodnega Dnevnika«; blagajnik dr. Drago Marušič, odvetnik v Ljubljani; blagajnik namestnik: Jernej Kopac, svečar v Ljubljani. Odborniki: Rafko Salminčič, trgovec v Celju, Dr. Lambert Erlich, univ. profesor v Ljubljani, Josip Gorup, srezski šolski nadzornik, Dr. Fran Kidič, univ. profesor v Ljubljani, Franc Podboj, vladni svetnik v Litiji, Dr. Gorup, Ljubljana, Dr. I. C. Oblak, odvetnik v Ljubljani, Stane Detela, ravnatelj Mariborske tiskarne, Maribor, Anton Slatnar, tiskarnar, Kamnik, Ivan Tavčar, zator v Logatcu, Josip Žnidarič, srezski poglavar v Kranju, Dr. Ivan Lah, profesor v Ljubljani, Josip Stubai, ravnatelj borze dela v Mariboru. Profesor Sevc, Murska Sobota. — Pregledovalci ravnateljev: dr. Dinko Puč, odvetnik in gerent v Ljubljani, Ivan Srebrnič, računski nadsvetnik v Ljubljani.

Statistika tujcev v naši državi. V ministrstvu socijalne politike zbirajo statistične podatke o vseh tujcih v naši državi.

Vprašanje praznikov v Bosni. Bosna je srečna pokrajina. Tam ima namreč ljudstvo na teden kar tri praznike. Petek je muslimanski, sobota židovski, nedelja pa krščanski praznik. Ker je nastala zaradi teh praznikov nesolidna konkurenca med trgovci, so oblasti odredile, da se praznuje od slej samo nedelja. Muslimani in židje s to odredbo gotovo ne bodo zadovoljni.

Zagreb proti preganjanju koroških Slovencev. V soboto zvečer se je vršila v dvorani Sokola L. v Zagrebu protestna skupščina povodom obletnice priključitve Koroške Avstriji. Zborovanje je otvoril univerzitetni profesor g. dr. Fran Ilišič, nakar je imel starosta zagrebske sokolske župe g. Ante Brozovič predavanje o Koroški. Izvajal je med drugim, da bi pomenila priključitev Avstrije Nemščini, krštev saintgermanske pogode, ker je Koroška glasovala za Avstrijo in ne za Nemčijo. V imenu Sokola je bil patriotičen govor g. Dušan Bogorovič, nakar je bila sprejeta rezolucija, s katero se protestira proti preganjanju Slovencev na Koroškem in zahteva da se našim zaslužnjim bratom zasigura vsaj najsvetjejo človeško pravico uporabe materinega jezika v šoli in cerkvici. Na koncu zavetha rezolucija od kraljevske vlade, da v slučaju združitve Avstrije in Nemčije takoj ukrene potrebne korake, da se odtrga na Koroško povrne Jugoslaviji.

Ustreljeni v Sloveniji. Na ponovne pozive v časnikih se je dosedaj prijavilo iz cele Slovenije kmaj 46 občinskih uslužbencev. Po naši sodbi pa je oseb okoli 200. Kje so ostali? Ali Vam je tako malo za Vašo strokovno organizacijo? — Zgani te se prijavite svoji pristop k organizaciji občinskih uslužbencev v Sloveniji, da bo mogoče še letos sklicati ustanovni občni zbor. — Prijave sprejemajo »Zvezna naščenje autonomnih mest Slovenije«, sedaj v Mariboru.

Kulturno historijska izložba v Zagrebu. (Legitimacija za polovično vožnjo.) Ministrstvo saobraćaja je dovolilo posetnikom kulturno - historijske izložbe v Zagrebu 50% popusta na vseh potniških in bržih vlakih na državnih železnicah, razen simplon - orient - expressa in nočnih bržih vlakih št. 6 in 7. na progri Zagreb - Beograd. Navodila za potnike se nahajajo v sami legitimaciji. Izložba traja do 15. novembra. V Ljubljani se dobivajo pri Zvezzi za tukši promet in pri I. Hrv. štedionici za ceno 30 dinarjev.

Podjetni Jugosloveni v Ameriki. Znameniti naši trgovci Paško Baburič, Franjo Petrinovič in Luknjič so zaključili pretekli mesec trgovsko kupčijo, ki velja za eno največjih v Ameriki. Kupili so v Chinu 24 velikih tvornic za izdelovanje čilskega solitra za ceno 2.560.000 funtov šterlingov, kar znaša kolj 800 milijonov dinarjev. Kupno ceno je Baburič izplačal potom čeka v ameriški listi javlja, da je to eden največjih čekov, ki so bili izplačani v Ameriki. V podjetjih je zaposlenih okoli 100.000 delavcev.

Zivinski sejem v Dolskem pri Ljubljani. Po obvestili županstva občina Dolsko pri Ljubljani se vrši sejem v sredo 21. t. m. To je običajni letni sejem, na katerega pride večje mesarjev in trgovcev zivine.

Dražba 3 mrzlokrovnih žrebcev, med temi dva za zakol — se vrši dne 24. oktobra 1925 ob 10. uri dopoldne v državni žrebčarji na Selu. Zdražilec ima poleg kupnine plačati še 2% takso, 2% prispevki za ubežni sklad in stroške za obavo dražbe.

Težka nesreča. Na igrišču Viktorie v Zagrebu na Miramarški cesti so bile včeraj lahkoletske tekme. Atlet Leandrov je vrgel disk tako nerodno, da je priletel v glavo gledalca tehnika Richarda Poblince. Ta se je takoj zgrudil na tla ter so ga morali odpeljati na kliniko, kjer so zdravniki ugotovili, da je njegovo stanje brezuporno, ker se mu vila kri v možgane. Tehnik Poblinec je bil marljiv dijak in je bil v zadnjem času zaposlen v Podvinu.

Zgubila se je v nedeljo zlata zapestnica. (Kettenarmband). Pošten najdetelj naj jo odda proti nagradi v upravi lista.

Pasja znamka z verižico se je našla na Gospotskevi cesti. Zgubitelj jo dobri nazaj v upravi »Slov. Naroda«.

Izgubil se je črn, kožuhovinast ovratnik ob Brega po Cojzovi cesti do kapelice na Emonski cesti. Poštan najdetelj naj ga vrne proti nagradi na naslov: I. Logar, Poljanska cesta 5, pričičje.

jajo, da zamorejo istega prejeti v ponedeljek, torek in sredo popoldne od 3. do 6. ure. Zglasiti se je v podružnični pisarni.

Akademsko društvo jugoslovenskih tehnikov v Ljubljani javlja, da se vrši II. redna skupščina A. N. J. T. dne 26. oktobra 1925 ob 14. uri popoldne v društveni sobi na tehniki na Mirju.

Zgubila se je v nedeljo zlata zapestnica (Kettenarmband). Pošten najdetelj naj jo odda proti nagradi v upravi lista.

Pasja znamka z verižico se je našla na Gospotskevi cesti. Zgubitelj jo dobri nazaj v upravi »Slov. Naroda«.

Izgubil se je črn, kožuhovinast ovratnik ob Brega po Cojzovi cesti do kapelice na Emonski cesti. Poštan najdetelj naj ga vrne proti nagradi na naslov: I. Logar, Poljanska cesta 5, pričičje.

Iz Maribora

III Simonijski koncert v Mariboru.

(Poslovil včeraj Andra in Ančica Mitrovič.) V soboto 17. t. m. se je v Götzovi dvorani v Mariboru ob lepi udeležbi vršil simfonijski koncert, s katerim sta se poslovila od Mariborja ravnatelj in dirigent naše opere Andro Mitrovič ter njegova soroga, operna pevka Ančica Mitrovičeva. Krasen uspeh je dosegel g. Mitrovič z umetniško izvedbo programom ter dokazal, kaj zmore dober dirigent z dobrim orkestrom. K lepemu uspehu se pripomogla znana virtuzinja ga Fani Brandlova, ki je na viloni s spremščanjem celokupnega orkestra krasno odigrala Beethovenovo Largo in Rondo. Gospa Ančica Mitrovičeva pa je lepo odprala koncertno arijo »Ah perfido.« Ob koncu prvega dela je pozdravil g. Mitrovič z nagovorom šef prosvetnega oddelka g. dr. Poljančič in mu obenem pripel red sv. Save 4. razreda. V kratkih besedah je podal sliko Mitrovičeve umetniškega delovanja od prvih njenih nastopov kot mladega dirigenta v Zagrebu, Osjeku, Varazdinu in slednjic v Mariboru. **Dvajset let v milu,** kar je gospod Mitrovič posvetil našemu Osvobodilju kralju Petru I. slavnostno kantato, ki se je izvajala pri njegovem kronanju. Kralj Peter ga je takrat odlikoval za njegovo delovanje z redom sv. Save 5. razreda. V tem mesecu pa poteka 24. leto, odkar g. Mitrovič neumorno, brez prestanka dela na umetniškem polju. V težkih razmerah je povzdignil mariborskog gledališča in nam nudil mnogo umetniškega užitka. Zato mu izroča v imenu velikega župana red sv. Save 4. razreda, katerega mu je podebel kralj Aleksander v priznanje njegovih zasluga na umetniškem polju. Do solz ginen se je g. Mitrovič zahvalil kralju za odlikovanje in dr. Poljanču, ki mu ga je podpel lastnorločio. Zahvalil pa se je tudi intendantu gledališča g. dr. Brenciču, vsem solistom, zboristom in spletom vsem, ki so mu pripomogli pri njegovem delovanju. Poslovil se je od publike z zagotovilom, da ljubega mariborskega gledališča ne pozabi. Nešteč venci v šopki rož, ki jih je prejel g. Mitrovič, so dokaz, kako težko so Mariborčani poslovili od svojega opernega ravnatelja. Zavedali so se, kaj izgubijo z njegovim odhodom.

U Beogradu na čošku Obličevog

Venca 33. I. Knež Mojahlove 10, ispod Ruskega Cara, otvara se velegradski urednik Delikates - Restoran sa svim stranim i domaćim privorazrednim pićem, te prvorazrednim domaćim i stranim delikatesama. — Ovo je prvi slučaj, da se u Beogradu otvara ovakve vrste lokal sa svim higijenskim uslovima po zdravlje beogradskog građanstva. Organizator Trifun M. Marković, bivši direktor hotela Srpske Krune.

Epilog krvave dogodke med ruski in begunci. Dne 1. novembra leta 1924 se je v čitalnici hotela »Marja« v Novem Sadu odigrala krvava drama. Bivši častnik Milivoj Timotijević Grigorijev, ruski emigrant, je ustrelil Rusa Gregorja Sabljajova. Kot vzhod tega dejanja je Grigorijev navedel, da je maščeval onečiščenje mlade Sloveške Galine, ki jo je zlorabil Grigorijev. Dne 12. maja t. l. je bil Timotijević obsojen za deset let težke ječe. Pred novosadskim apelacijskim sodiščem se vrši sedaj vzklicna razprava.

U Beogradu na čošku Obličevog

Venca 33. I. Knež Mojahlove 10, ispod Ruskega Cara, otvara se velegradski urednik Delikates - Restoran sa svim stranim i domaćim privorazrednim pićem, te prvorazrednim domaćim i stranim delikatesama.

Ovo je prvi slučaj, da se u Beogradu otvara ovakve vrste lokal sa svim higijenskim uslovima po zdravlje beogradskog građanstva. Organizator Trifun M. Marković, bivši direktor hotela Srpske Krune.

Prepričajte se o najcenejsem dobavnem viru zimske obleke pri

Jos. Rojina, Ljubljana

Iz Ljubljane

Prostori za otroški vrtec. Mestna občina ljubljanska nujno potrebuje prostore za otroški vrtec v Šentperškem ali poljanškem predmestju, obstoječe iz ene velike soene in ene manjše sobe. Ponudbe je poslati do 22. oktobra 1925 z navedbo najemnine na mestni gospodarski urad.

Volitve v obrtno sodišče. Včeraj dopoldne so bile volitve v obrtno sodišče. Volili so delavci in privatni nameščenci, razdeljeni v štiri kategorije. Volitve so bile tudi v ljubljanski okrožiji. Ker še niso znani nekatere rezultati in ker skrutiši še končali svojega dela se izid volitve uradno nazajnili v sredo 21. t. m. ali najpozneje v četrtek.

Volitve prisrednikov v obrtno sodišče. Jutri v torek 20. t. m. se vrši volitve prisrednikov obrtnikov v obrtno sodišče.

Napredno obratio društvo je postavilo tole kandidatsko listo: 1.) Šeber Franc, tapetnik, 2.) Brešek Ivan, klijucavničar, 3.) Jakopič Ivan, klijucavničar, 4.) Vidmar Karol, pek. 5.) Špeletič Stefan, borbškar, 6.) Geyer Rudolf, klijucavničar, 7.) Hibšek Hugo, fotograf, 8.) Primoz Ferdo, mizar, Gud Aleksander st., brivec, 10.) Kersnik Ivan, krojač, — Namestniki: 1.) Zamjelin Ivan, čevljarič, 2.) Rebek Josip, klijucavničar, 3.) Gud Iv., brivec, 4.) Iglič Franc, krojač, 5.) Pičman Lovro, klepar, in štalar, 6.) Rožič Stefan, pleskar. — Prisrednika v vzklicno sodišče. 1.) Škafar Franc, mizar, 2.) Rožman Ivan, čevljarič.

Občinsko pravo kraljevine SHS. Honorarni docent juridične fakultete v Ljubljani dr. Fran Vodopivec, veliki župan v pokoju, ki bo v tekomem zimskem semestru predaval o občinskem pravu na naši kraljevini s posebnim ozirom na Slovenijo, ima jutri 20. t. m. ob 18. uri v zbornici univerze svoje nastopno predavanje. Tema: Načela sedanje občinske uprave na naši kraljevini.

Zaduženico za padlimi in umrli v vojnici so zaključili pretekli mesec trgovci Paško Baburič, Franjo Petrinovič in Luknjič so zaključili pretekli mesec trgovsko kupčijo, ki velja za eno največjih v Ameriki. Kupili so v Chinu 24 velikih tvornic za izdelovanje čilskega solitra za ceno 2.560.000 funtov šterlingov, kar znaša kolj 800 milijonov dinarjev. Kupno ceno je Baburič izplačal potom čeka v ameriški listi javlja, da je to eden največjih čekov, ki so bili izplačani v Ameriki. V podjetjih je zaposlenih okoli 100.000 delavcev.

Podjetni Jugosloveni v Ameriki. Znameniti naši trgovci Paško Baburič, Franjo Petrinovič in Luknjič so zaključili pretekli mesec trgovsko kupčijo, ki velja za eno največjih v Ameriki. Kupili so v Chinu 24 velikih tvornic za izdelovanje čilskega solitra za ceno 2.560.000 funtov šterlingov, kar znaša kolj 800 milijonov dinarjev. Kupno ceno je Baburič izplačal potom čeka v ameriški listi javlja, da je to eden največjih čekov, ki so bili izplačani v Ameriki. V podjetjih je zaposlenih okoli 100.000 delavcev.

Živinski sejem v Dolskem pri Ljubljani. Po obvestili županstva občina Dolsko pri Ljubljani se vrši sejem v sredo 21. t. m. To je običajni letni sejem, na katerega pride večje mesarjev in trgovcev zivine.

Podjetni Jugosloveni v Ameriki. Znameniti naši trgovci Paško Baburič, Franjo Petrinovič in Luknjič so zaključili pretekli mesec trgovsko kupčijo, ki velja za eno največjih v Ameriki. Kupili so v Chinu 24 velikih tvornic za izdelovanje čilskega solitra za ceno 2.560.000 funtov šterlingov, kar znaša kolj 800 milijonov dinarjev. Kupno ceno je Baburič izplačal potom čeka v ameriški listi javlja, da je to eden največjih čekov, ki so bili izplačani v Ameriki. V podjetjih je zaposlenih okoli 100.000 delavcev.

Živinski sejem v Dolskem pri Ljubljani. Po obvestili županstva občina Dolsko pri Ljubljani se vrši sejem v sredo 21. t. m. To je običajni letni sejem, na katerega

Gospodarstvo

Dr. Adolf Golia:

Nove carinske tarife in trgovska pogajanja s sosednimi državami

(Poročilo na V. rednem zborovanju Zveze industrijev za Slovenijo.)

V svetih si, da je zadostna carinska zaščita eden glavnih predpogojev za uspevanje in razvoj naše domače industrije, je Zveza industrijev vprašanju revizije carinske tarife posvečala svojo posebno pozornost. Ministrstvo trgovine in industrije, kakor tudi ministrstvo financ smo predložili obširni elaborat, v kojem smo s stvarnimi podatki utemeljili naš zahtevo po izdatnih carinski zaščiti za one predmete, ki jih proizvaja v zadostni količini naša domača industrija in je torej njih uvoz iz inozemstva nepotreben in kvarev ravnatelju naše trgovske in plačilne bilance. Glede najvažejših artiklov naše domače proizvodnje smo tozadovne predloge utemeljili s kalkulacijami produktivnih stroškov ter z navedbo cen domačih proizvodov, kakor tudi cen inozemske konkurenco. Nad dve leti je trajala borba za novo carinsko tarifo. Ko je postal v zadnjem času položaj številnih naših industrijskih podjetij, ki so morala vsled preplave našega trga z inozemskim, često pod lastno ceno uvoženim blagom, svoje obrate omejiti ali celo ustaviti, vedno kritičniji, smo osredotočili svoje delovanje v tem pravcu, da naj se nova carinska tarifa brez odlašanja uveljavlja. Dve deputaciji predstavnikov naše industrije sta meseca marca in maja t. l. pod vodstvom Centrale industrijskih korporacij obiskali merodajne člane vlade, da jih opozore na nujnost uveljavljanja povišane carinske zaščite.

Na osnovi pooblastila v členu 71. Zakona o proračunskih dvanaestinah za mesec april, maj, junij in julij 1925 je Ministrski svet končno v Službenih Novinah dne 20. junija t. l. obnašoval predlog novega zakona o obči carinski tarifi z uvozimi in izvozimi carinami, ki je stopil istega dne v veljavo. Končnovaljano bo o stvari sklepa Narodna skupščina, in to predvidoma na svojem prihodnjem zasedanju, tako da je odprta možnost, da se v novi carinski tarifi storjene pogreške popravijo.

Priznati moramo, da je povisanje uvozne carine za počedne naše industrijske proizvode smatrati brezpopojno, kot pridobitev za našo industrijo. Na drugi strani pa ne smemo prezeti okolnosti, da je porast naše valute, kateremu porastu ni sledilo sorazmerno znižanje produkcijskih stroškov domače industrije, v veliki meri absorbiralo carinsko zaščito. K temu še priznava, da morajo od uveljavljanja nove carinske tarife naša industrijska podjetja plačevati uvozno carino za surovino in polizdelke, dočim so si mogle za časa veljavnosti stare tarife izposlovati dovoljenje carine prostega uvoza na osnovi znane odločbe o carinskih olajšavah C. br. 61.602 iz t. 1920. Tudi je v novi carinski tarifi na novo uvedena uvozna carina na važne surovine, tako na surovo železo, staro železo in inozemski premog. Vobče so v novi carinski tarifi po nepotrebni določene razmeroma visoke fiskalne carine na predmete, koje moramo uvažati, ker se v naši državi ne izdelujejo, tako n. pr. na želeno pločevino izpod 1 mm debeline in na podzemne kable. Končno moramo na tem mestu naglasiti, da so se v novi carinski tarifi v pogledu povisjanja carinske zaščite prezile važne industrije. Kot primer naj navедemo naše predstavnice, ki so po novi carinski tarifi deležne manjše carinske zaščite nego so jo uživali po stari tarifi. Enako se niso vstopljeli interesi naše milanske industrije. Uvozna carina na inozemsko moko se je v novi tarifi sicer neznatno povišala, vendar je ministrski svet pobiranje uvozne carine na moko istočasno ukinil. Slednja pogreška se je deloma popravila s tem, da se je v veljavnost od 17. avgusta t. l. zopet uveljavila uvozna carina na moko, vendar v znatno znižani višini.

(Konec prihodnjic.)

—g Znižanje tarife za prevoz piva. Prometno ministru je znižalo tarifu za prevoz piva 3 A in 3 B na tarifu A. Povod za znižanje so dale številne pritožbe iz Bosne, Hrvatske in Slovunije.

—g Zbor gospodarskih korporacij in organizacij v Sloveniji zaradi previlnih davčnih bremen. Združene gospodarske korporacije in organizacije, kakor Zveza industrijev, Zveza trgovskih gremiev, Zveza obrtnih zadrug, Pokrajinska zveza društva hišnih posestnikov, Jugoslovanska obrtna zveza, Kmetijska družba, Združica za trgovino, obrt in industrijo itd. prirede v petek dne 23. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne v dvorani Kino Matica v Ljubljani; veliko zborovanje, na katerem se bodo razpravljali davčno vprašanje, ki postaja vsled trajne gospodarske krize v Sloveniji vedno bolj pereče. Na zborovanju se bodo v obliki resolucij stavili zahteve za izpremenbo sedanjih davčnih zakonov in za omilitev davčne prakse. Na zborovanje so povabljeni zastopniki vlade, centralne in oblastne, zastopniki vseh gospodarskih korporacij in

organizacij, predstavniki političnih strank, zastopniki oblastev in uradov. Zbor je javen.

—g Letina grozdja v Hercegovini je po količini in kakovosti za 50% slabša kot je bila lani. Največ je bila kriva peronospora, ki je uničila vinograde, osobito v mostarski okolici.

—g Popust pri prevozu lesa. Ministrstvo za Šume in rudnike je pričelo hvalljivo akcijo za ublažitev krize v naši lesni industriji. Tako je znižalo postavko za prevoz gradbenega lesa za 35%. Poleg tega bo dovoljen poseben popust pri dovozu lesa na žage. Nadalje namehrava ministrstvo odpraviti izvozno carino na gradbeni les. 26.

m. se bo vršila v ministrstvu konference strokovnjakov in zastopnikov naše lesne industrije. Namen te konference je ublažiti sejanje krizo v lesni industriji.

—g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 9000 kg jute; do 30. oktobra t. l. za dobavo špiralnih svedrov za kovino, za dobavo 7000 kg španskega trstja, za dobavo 200 komadov železnih sodov, za dobavo špiralnih svedrov. — Predmetni pogoj so na vpogled pri ekonomskem odeljevanju te direkcije. Direkcija državnega rudnika v Ljubljani sprejema do 25. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 4000 kg kalium karbida. — Dne 14. novembra t. l. se vrši pri-

direkcijski državnih železnic v Suboticu oferitala licitacija glede dobave 10.000 kg lesnega oglja in 15.000 kg katraja. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so na pisanji trgovske zbornice za trgovino, obrt in industrije v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Uzance za trgovino s senom in slamo. Pri zbornici za trgovino, obrt in industrije v Ljubljani se bo vršila v četrtek dne 22. oktobra t. l. ob 10. uri anketa za določitev trgovskih običajev za trgovino s senom in slamo. Zbornica je poslala interesentom načrt uzanc, ki se bo obravnaval na anketi.

Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je njen član upravnega sveta, gospod

FRAN VOGLAR

ravnatelj drž. ženskega učiteljišča v Mariboru itd.,

nenadoma preminil.

Zaslužnega pokojnika ohranimo v prijaznem spominu!

V Ljubljani, dne 17. oktobra 1925.

3901

Zaloga moderne kožuhovine Cene brezkonkurenčne
L. ROT, Ljubljana, Gradišče št. 7

Sanatorij dr. R. Szegő Abbazia — (OPATIJA)

Zdravljenje z utrjevanjem in učvrščevanjem.
Najprijetnejše bivanje za rodbine. Otroci od 7. let naprej tudi brez spremstva. Nudi otrokom vso naslado obrežne kopeli, staršem popolno pomirjenje,

IV. BRONČIC & Et. REBERNIK plonkarja in likarja

Ljubljana, Karel Kotnikova ulica (baraka za Ledino) se priporavlja ceni, občinstvu. — Cene zmerne, postrežba točna. Triletna garancija. 161 L.

Pozori! Pozori!

Sodna dražba prenjen.

Dne 21. oktobra 1925 ob pol 8. uri se bo vršila javna dražba raznega pohištva kakor

kre: enc. omari, omari, divanov, miz, stolov, fotelj, saonske ure, kompletnej postelj, umi. alnikov, lustrov, zastorov, kopalne han e, dveh starinskih vaz s rodstvom, 6 starinskih krožnikov in nastavki

iz dobe Ludovika XV., razne pločevinate posode, kompletni umivalne garniture iz porcelana, manjše umivalne garniture, razne garniture za kavo in čaj in razne druge porcelanske in steklene posode.

Ti predmeti so vključeni pri "Intercontinentale" na Ambroževem trgu št. 9.

Zbrateli starin se opozarjajo na to dražbo. Predmeti se lahko ogledajo pred dia. bo na licu metla, Ambrožev trg 9. Obisk je naznani tudi v "Intercontinentale", Dunajska cesta 1 a, ev. telefon št. 117.

Zbrateli starin se opozarjajo na to dražbo. Predmeti se lahko ogledajo pred dia. bo na licu metla, Ambrožev trg 9. Obisk je naznani tudi v "Intercontinentale", Dunajska cesta 1 a, ev. telefon št. 117.

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in socialno namensko občinstvu, včasih tudi za seno in slamo. Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zenitna, donosljavante ter oglasi strog trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1. Majmanjši znesek Din 10.

Pouk

Angleščina

Miss Farler zopet poučuje. Pojasnila od 1.—3. ure. Pražakovska ul. 3. III. 3845

Službe

Za večje industrijsko podjetje v Bački se išče samostalen knjižgovodja

ter 2 gospodinci k knjižgovodstvu. — Ponudbe pod št. Bodočnost/3900 na upravo "Sloven. Nar.".

Hlapec

močan, pridelan in trezen, vajec konj — išče službo na večeposestvu ali gavčini. — Ponudbe pod "Sloven. Nar." pod "Dežela/3888".

Prodajalka maljša, večja galerijske stroke — išče službo. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod "Večja/3887" na upravo "Sloven. Naroda" pod "Plačam dobro/3821".

Stanovanje

Opremljeno sobo

išče s 1. novembrom soleden gospod (vpokojec). — Ponudbe pod "Penzionist/3880" na upravo "Sloven. Naroda" pod "Zmerna najemnina/3577".

Dopisovanje

Maruška!

Pismo prejel, hvala! Pridem ob dokončni ur. Pozdrav. — Bogdan. 3883

Mlad gospod

želi dopisovati v svrhu znanstva z gospodinji drž. uradniko, staro 18 do 22 let. — Dopisi pod "Resnost/3889" na upravo "Sloven. Naroda".

Stanovanje

2 sob in kuhinja išče

mlad zakonski par brez otrok. — Dopisi pod "Resnost/3889" na upravo "Sloven. Naroda".

R. 210

Slike za legitimacije

Izdaje najhitreje foto.

graf HUGON HIBSER

Ljubljana, Valvazorje, trg.

167 L.

Gospodična

mладa, želi resnega znamenja s premožnim gospodom. Trgovci ali gostilnari imajo prednost.

— Dopisi pod "Vesela 3884" na upravo "Sloven. Naroda".

Hrana

B "fet ur" — "Dvorec" pripravlja okusen obrok v večerjo za 15 Din dnevn. 165 L.

Lokal

Lokale

v blagu Din 850 —, afrik nadročni Din 250 — in vse tapetinske izdelke, solidno in najceneje — dobavlja Rudolf Sever, Ljubljana, Gospodarska cesta 6 (v hiši mesara Slamiča). 194 L.

Glomane

store, zastore, jedilne in spalne garniture, namizna in posteljna pregrada, ala in vse vrste večernih veče ročno najceneje M. Zor-Ježek, Ljubljana, Stritarjeva ulica 7. Prezvame vse kombinacije iz motivov. Predliskanje. Največja izbira načrtov 1962.

Opreme za neveste

store, zastore, jedilne in spalne garniture, namizna in posteljna pregrada, ala in vse vrste večernih veče ročno najceneje M. Zor-Ježek, Ljubljana, Stritarjeva ulica 7. Prezvame vse kombinacije iz motivov. Predliskanje. Največja izbira načrtov 1962.

Dobrovoljačka banka d. d. v Zagrebu podružnica Ljubljana.

Popolno vplačana del. glavnica Din 5.000.000 —

Reserve Din 750.000 —

Brzovaj: DOBROBANKA Ljubljana.

Telefona: 5 in 720.

Obavlja vse bančne posle najkulantnejše.

Urednik: Josip Zunanjšč. — Za Narodno tiskarno: Fran Jezick. — Za inšerativ del liste: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.